

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา

ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาทรัพยากรบุคคลบรรลุผลสำเร็จอย่างหนึ่งคือ ห้องสมุด เพราะห้องสมุดเป็นสถานที่สำคัญต่อการศึกษา ค้นคว้า สำหรับการพัฒนาบุคคล สังคม ตลอดจนประเทศชาติ (จุฬพงษ์ วนิชกุล และคนอื่น ๆ. 2526 : 12) ประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศได้ก้าวสู่ยุคข่าวสารข้อมูลที่ดี ครอบคลุม ทันสมัย โดยใช้ห้องสมุดเป็นสื่อกลางในการให้บริการความรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้พื้นฐานในยุคต่าง ๆ ความรู้ที่เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากสมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน รวมถึงความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ใหม่ ๆ ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคสังคมความรู้ข่าวสาร ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่บุคคลสามารถหาความรู้ให้กับตนเองได้อย่างเสรีตามความสนใจของตนเอง อาจกล่าวได้ว่าห้องสมุดเป็นสถาบันในสังคมเพียงสถาบันเดียว ที่เป็นแหล่งรวบรวมสรรพความรู้ของมนุษยชาติ ดังนั้น ห้องสมุดจึงมีความสำคัญต่อบุคคลในการพัฒนาให้มีความรู้ (พวงพันธุ์เมฆา.2539 : 4) นอกจากการพัฒนาทรัพยากรบุคคลโดยตรงแล้วความรู้จากห้องสมุด ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลโดยทางอ้อม ดังที่ ธงชัย สันติวงศ์ (2539 : 41-48) กล่าวว่า ความรู้ของบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการทุกอย่างขององค์กร บุคลากรจึงต้องพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความรู้จริงและต้องมีความรู้รอบตัวทั้งในและนอกหน้าที่การงานเพื่อใช้ความรู้ในการติดตามวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ หากบุคคลติดตามการเปลี่ยนแปลงไม่ทัน ก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันไม่จำเป็นต้องเรียนในเฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น ผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและให้ความสำคัญของการให้บริการห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี สำหรับครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย สนับสนุนด้านการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาด้านเทคโนโลยี โดยจัดห้องสมุดเพื่อให้บริการให้เป็นส่วนสำคัญในการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ สื่อ เทคโนโลยี เช่น มุมค้นคว้าของครู มุมค้นคว้าของนักเรียน จัดหนังสือ สื่อ ห้องสอนเทคโนโลยีให้เพียงพอกับความต้องการเพราะการเรียนการสอนมีวิธีที่หลากหลาย ครู อาจจะมีวิธีการโดยใช้เด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หรือนักเรียน ค้นคว้าด้วยตัวเอง ฉะนั้นครูและผู้บริหารจึง

จำเป็นต้องหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับนักเรียนนั่นก็คือ ห้องสมุด โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จึงเล็งเห็นความสำคัญของห้องสมุดในฐานะเป็นแหล่งความรู้สำคัญ ที่จะพัฒนาผู้เรียนและครูให้มีความรู้มากขึ้น มีความตื่นตัวต่อความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนวัตกรรม และสังคมแห่งการเรียนรู้ไร้พรมแดน เพื่อช่วยให้การสืบค้นข้อมูลมีความแม่นยำ ถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องจัดการด้านการบริการทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการ และรวมถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วขององค์ความรู้ในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารเห็นความสำคัญของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและให้ความสำคัญของการให้บริการ ห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี สำหรับครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย สนับสนุนด้านการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาด้านเทคโนโลยี โดยจัดห้องสมุดเพื่อบริการให้เป็นส่วนสำคัญในการสืบค้นจากหนังสือ สื่อ เทคโนโลยี เช่น มุมค้นคว้าของครู มุมค้นคว้าของนักเรียน จัดหนังสือ สื่อ ห้องเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการ มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียน เพื่อใช้ศึกษา ค้นคว้าได้อย่างสะดวก ห้องบำรุงรักษาไว้อย่างชัดเจน วารสาร สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และเป็นแหล่งรวบรวมเอกสารอ้างอิงและประวัติของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ปัจจุบันมีครูไปใช้บริการห้องสมุดในปี การศึกษา 2552 คิดเป็นร้อยละ 61.42 ห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี มีการให้บริการ ด้านระเบียบและขั้นตอนในการบริการ ด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร

ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรีทั้ง 4 ด้านดังกล่าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานของห้องสมุด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่องานบริการของห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ของการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดของโรงเรียน
วินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพห้องสมุดของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระ
ราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการให้บริการห้องสมุดของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระ
ราชูปถัมภ์ฯ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี จำนวน 153 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้คือ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดของโรงเรียน
วินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี และขอบข่ายการให้บริการห้องสมุด
ของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จึงแบ่งความพึงพอใจเป็น 4 ด้าน คือ ด้านระเบียบและ
ขั้นตอนการบริการ ด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
ด้านบุคลากร

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2553

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรีจังหวัด
ลพบุรี

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ 4 ด้านคือ

- 2.1 ด้านระเบียบและขั้นตอนการบริการ
- 2.2 ด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ
- 2.3 ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 2.4 ด้านบุคลากร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจต่อการให้บริการห้องสมุด หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการหรือจุดมุ่งหมายที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดในด้านต่าง ๆ อันประกอบด้วย ด้านระเบียบและขั้นตอนการบริการ ด้านการจัดทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร

ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานบริหาร และสอนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน

การบริการห้องสมุดโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี สำหรับบุคลากรเพื่อค้นคว้า ศึกษา ในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านระเบียบและขั้นตอนการบริการ ด้านการจัดทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 10 ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15000

ด้านระเบียบและขั้นตอนการบริการ หมายถึง บริการที่ห้องสมุดของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ได้จัดเพื่อให้บุคลากรใช้ในการค้นคว้า เช่น บริการหนังสือทั่วไป หนังสือตำราเรียน หนังสืออ้างอิง วารสาร เอกสารและหนังสือพิมพ์ ยืม – คืนหนังสือ ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึง อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ บุคลากร และระเบียบการใช้ห้องสมุด ซึ่งทางห้องสมุดได้จัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

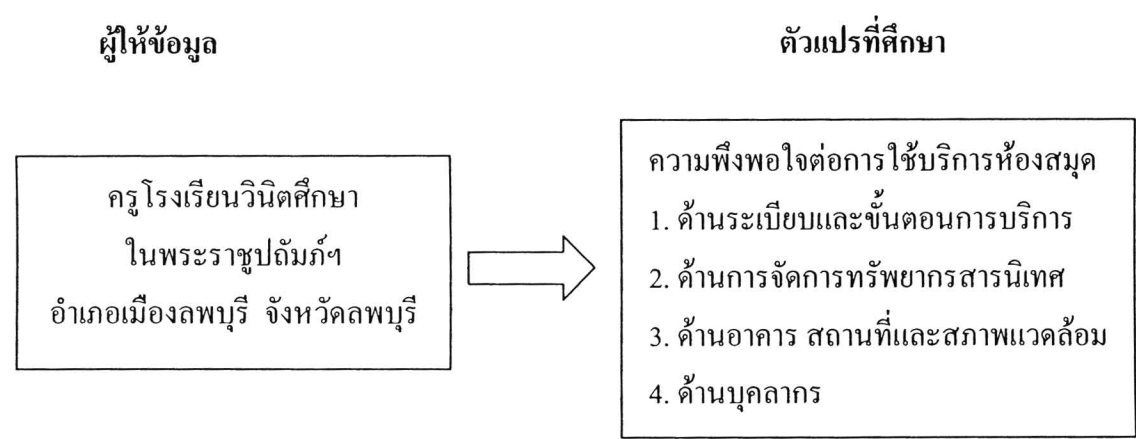
ด้านการจัดทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นเก็บหนังสือ ชั้นวางหนังสือ ที่มีไว้เพื่อความสะดวกกับผู้ใช้บริการห้องสมุด รวมถึง สมุด แผ่นกระดาน หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น หรือสิ่งใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน ประกอบด้วย วัตถุตีพิมพ์ หนังสืออ้างอิง วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ฐานข้อมูลซี-ดี รอม

ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม หมายถึง ห้องหรืออาคารที่มีระบบจัดเก็บรวบรวมรักษาหนังสือประเภทต่าง ๆ ซึ่งอาจรวบรวมต้นฉบับลายมือชื่อ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นที่ยืนยันว่าหาความรู้

ด้านบุคลากร หมายถึง การบริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เป็นผู้ดำเนินงานห้องสมุด และมีบุคลากรอื่น ๆ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน และรวมถึงการปฏิบัติรับใช้ให้ความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการมีมนุษยสัมพันธ์และการกระตือรือร้นในการบริการ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา